

7. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2-х т. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 1. – С. 71. – (Серия "Энциклопедия образовательных технологий").
8. Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання // Українська мова і література в школі. – 2013. – № 1. – С. 32 – 54.
9. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь / А. Н. Щукин. – М. : Астрель, 2007. – 752 с.

Дидук-Ступяк Г.И.

**УЧЕБНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ИНТЕРАКЦИИ РАЗНОТИПНЫХ ПОДХОДОВ
К ИЗУЧЕНИЮ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ**

В статье раскрыты дидактические возможности использования в учебно-воспитательном процессе инновационной лингвометодической макротехнологии "Интеракция разнотипных подходов к изучению украинского языка" в основной школе. Уточнён понятийно-категориальный аппарат лингводидактики.

Ключевые слова: интеракция разнотипных подходов, традиционные и инновационные подходы, интерактивное обучение, мини- и макротехнологиями, упражнения неоднородного характера.

Diduk-Stupyak H.I.

**TRAINING POTENTIAL INTERACTION OF VARIOUS APPROACHES TO THE STUDY
UKRAINIAN LANGUAGE IN THE BASIC SCHOOL**

We found out that transformational processes in education, caused by the present-day problems, globalization and thoughtlessness of miscellaneous societies, have necessitated application of progressive approaches which provide a transfer from a 'cognitive' to 'activity' teaching paradigm, based on the students' formation of communicative skills so that they can speak in different speech situations.

Key words: macrotechnique, interaction of various approaches, creative research teaching, information and cognitive national matrix.

УДК [378. 016 : 811] : 378. 091 33

Лихачова К.М.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ
У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОСТІ МОВЛЕННЯ
СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ**

У статті розглядаються лінгводидактичні передумови та переваги застосування мультимедійної презентації на заняттях з української мови за профспрямуванням у процесі формування правильності мовлення студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів України. Представлені основні вимоги, що пред'являються до підготовки презентації і критерії оцінювання монологічного висловлювання.

Ключові слова: культура мовлення, правильність мовлення, мультимедійна презентація, монологічне мовлення, публічне мовлення, комунікативна функція мови.

Сучасний період розвитку цивілізованого суспільства характеризується процесом інформатизації: глобальним соціальним процесом, під час якого накопичення, обробка, збереження, передача і використання інформації, здійснюється на основі сучасних засобів комунікації. Використання технічних засобів навчання дає можливість удосконалювати методи, форми і зміст освіти, у відповідності із завданнями розвитку особистості в

сучасному суспільстві. У зв'язку з комп'ютеризацією освітнього процесу мультимедійна форма вираження навчальної інформації найбільш актуальна на сьогоднішній день.

Проаналізувавши дослідження і публікації, у яких висвітлені проблеми використання мультимедійних технологій на заняттях у ВНЗ, ми дійшли висновку, що сучасні учні приділяють увагу впровадженню мультимедіа у роботі зі студентами. Вагомий внесок у дослідження особливостей використання мультимедійних технологій на заняттях зробили вітчизняні науковці Г. Бороздина, Т. Єлизаветіна, А. Коваленко, В. Мануйлов, Є. Руденський та ін., а також зарубіжні дослідники Д. Карнегі, Р. Хофф, К. Херб, Д. Розенталь та ін.

Методика використання мультимедіа технологій на заняттях у вищій школі передбачає: вдосконалення системи управління навчанням на різних етапах заняттях, посилення мотивації навчання; покращення якості навчання і виховання, що підвищить мовленнєву й інформаційну культуру студентів.

У науковій літературі мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку [1].

Для ефективного використання мультимедійних технологій на заняттях з української мови (за проф. спрямуванням) необхідно створити такі умови, щоб забезпечити формування мовленнєвої активності студентів-економістів як основної характеристики культури фахового мовлення. Мультимедійні технології максимально наближають процес мовленнєвої діяльності студентів до реальних умов фахових ситуацій. Завдання повинні носити діалоговий характер для розвитку самостійності студентів.

Структурна компоновка мультимедійної презентації із застосуванням гіпертекстових посилань розвиває системне, аналітичне мислення. Крім того, за допомогою презентації можна використовувати різноманітні форми організації пізнавальної діяльності: фронтальну, групову, індивідуальну.

Мультимедійна презентація, таким чином, найбільш оптимально й ефективно відповідає триєдиній дидактичній меті заняття: освітній аспект – сприйняття нового матеріалу, розвиваючий аспект – розвиток пізнавального інтересу, виховний аспект – виховання наукового світогляду тощо.

На заняттях з української мови (за профспрямуванням) мультимедійні технології можуть бути використані і для аносування теми, і як інформаційно-навчальний посібник, і для контролю знань тощо.

Інформаційно-навчальний посібник ми використовуємо під час вивчення та закріплення нового матеріалу, для перевірки знань, для поглиблення знань, як додатковий матеріал до заняття, під час аналізу фронтальних самостійних робіт, забезпечує поряд з усним візуальний аналіз результатів.

Як показує практика, найрезультативніше використовувати мультимедійну презентацію для контролю фронтальної самостійної роботи студента з метою формування правильності мовлення.

Наприклад, під час опрацювання теми "Спеціальна термінологія і професіоналізми (відповідно до напрямку підготовки)", майбутні економісти повинні провести науково-дослідну роботу, опрацювати велику кількість джерел інформації, що дозволяє уникнути шаблонів і перетворити кожен продукт індивідуальної творчості.

У процесі підготовки презентації розширюються фонові знання студентів, кругозір і інформативність, також розвиваються інтелектуальні функції: аналіз, синтез, абстрагування, порівняння, узагальнення, формується логіка мислення [2, с.114].

У освітньому процесі, на виставках і доповідях поширене використання презентацій, виконаних у програмі Power Point. У такій презентації інформаційні слайди міняють один одного автоматично, або вручну в міру продовження виступу. Тут зручно показувати порівняльні таблиці, схеми, корисну інформацію, фото та відеозвіти. Презентація досить проста у виготовленні, однак може доповнюватися звуковим супроводом, відеомонтажем.

Ефективне використання презентацій, які містять 3D-анімацію, Flash, фото і відеозйомку тощо.

При створенні презентацій студенти обов'язково повинні дотримуватися всіх важливих вимог до її дизайну: фон, текст, малюнки, графіка. Презентації мають бути анімовані за часом, у середньому 15 слайдів, зміст слайдів повинен відповідати тематиці і відображати необхідні фрагменти розкриття теми.

У процесі захисту мультимедійної презентації, студенти вчаться логічно правильно будувати свій виступ, тобто формується вміння правильного монологічного мовлення. Це дозволяє їм навчитися виражати закінчену думку, що має комунікативну спрямованість, логічно міркувати, зіставляти, навчитися правильно висловлюватися.

А. Коваленко розробила критерії оцінювання монологічного висловлювання, під час використання мультимедійних презентацій: ступінь інформативності промови (повнота розкриття змісту); ступінь відповідності форми презентації змісту, умовам ефективної комунікації (безперервний характер мовлення, логічна зв'язність, цілісність, смислова завершеність, виразність фонетичних, лексичних, граматичних засобів); ступінь відповідності мультимедійних презентацій монологічному вислову (комп'ютерна письменність, графічне оформлення) [3]. Нам, у свою чергу, хочеться додати ступінь правильності мовлення (дотримання норм літературної мови).

Фахівці наголошують на перевагах використання мультимедійної презентації, головними з яких є інтеграція гіпертексту (використання гіперпосилань) і мультимедіа (об'єднання аудіо-, відео-та анімаційних ефектів) в єдину презентацію дозволяє зробити виклад навчального матеріалу системним, яскравим і переконливим. Приваблює новизна проведення мультимедійних занять, створюється обстановка реального спілкування, де студенти можуть висловити думки "своїми словами", вони з бажанням виконують завдання, виявляють цікавість до матеріалу, що вивчається, пропадає страх перед аудиторією, вчаться самостійно працювати з науковою, довідковою літературою.

Звичайно, мультимедійна презентація не є ідеальним засобом засвоєння і перевірки знань. Слід зазначити, що використання мультимедійних технологій не може забезпечити істотного педагогічного ефекту без викладача, оскільки ці технології — лише способи навчання, ефективність яких залежить від вміння викладача використовувати їх для досягнення певної педагогічної мети на основі глибокого вивчення всіх можливостей. Не дивно, що не всі викладачі готові до широкого впровадження комп'ютерів на заняттях з української мови за проф. спрямуванням. Необхідно, щоб кожен викладач зрозумів просту істину: комп'ютер в навчальному процесі — не механічний педагог, не заступник або аналог викладача, а засіб, що підсилює і розширює можливості його педагогічної діяльності [4].

Заняття з мультимедіа допомагають вирішити наступні лінгводидактичні завдання: засвоїти нові знання, систематизувати засвоєне, сформувати культуру мовлення взагалі, і правильність, як першочергову ознаку, зокрема.

З огляду на це, ми вважаємо, що мультимедійна презентація є об'ємним матеріалом для формування правильності мовлення, яка є основою для монологічного мовлення, тобто дає можливість реалізувати комунікативну функцію мови. Сьогодні, щоб успішно розвивати культуру мовлення у студентів, необхідно шукати більш сучасні засоби і методи навчання. Використання комп'ютерів у навчальній діяльності на сучасному етапі виглядає цілком природним з точки зору студента і є одним з ефективних способів формування культури та правильності мовлення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. <http://razom.znaimo.com.ua/docs/2421/index-15366.html>
2. Елизаветина Т. М. Компьютерные презентации: от риторики до слайд-шоу./ Елизаветина Т. М. – М: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2003. – 240 с.
3. Развивающие информационные технологии в образовании: использование учебных материалов нового поколения в образовательном процессе: материалы Всероссийской науч.-практич. конф. (г. Томск 23-25 марта 2010 г.), ["Роль мультимедийной презентации на занятиях по иностранному языку в вузе"], / "ИТО-Томск-2010", 2010 г.
4. <http://ito.edu.ru/2010/Tomsk/II/II-0-31.html>
5. Инновации и подготовка научных кадров высшей квалификации в Республике Беларусь и за рубежом: материалы Международной науч.-практич. конф. Под ред. И.В. Войтова [Использование мультимедийных технологий в обучении иностранным языкам], (Минск 02 июля 2008 г.) / — Минск: ГУ "БелИСА", 2008. — 316 с. http://belisa.org.by/ru/izd/other/Kadr2008/kadr08_121.html

Лихачёва Е.М.

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНОЙ ПРЕЗЕНТАЦИИ В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПРАВИЛЬНОСТИ РЕЧИ СТУДЕНТОВ-ЭКОНОМИСТОВ

В статье рассматриваются лингводидактические предпосылки и преимущества применения мультимедийной презентации на занятиях украинского языка за профнаправлением в процессе формирования правильности речи студентов экономических специальностей высших учебных заведений Украины. Представлены основные требования, которые предъявляются к подготовке презентации и критерии оценивания монологического высказывания.

Ключевые слова: культура речи, правильность речи, мультимедийная презентация, монологическая речь, публичная речь, коммуникативная функция языка.

Lykhachova K.M.

PECULIARITIES OF USING MULTIMEDIA PRESENTATIONS IN THE FORMATION OF CORRECT SPEECH OF STUDENTS-ECONOMISTS

In the article are considered the linguodidactic background and advantages of multimedia presentations at the lessons of Ukrainian language according to the professional area in the process of formation of correct speech students of economic specialties of higher educational institutions of Ukraine. The basic requirements are represented and needed for the preparation of presentation and evaluation criteria of monologue speech.

Key words: culture of speech, correct speech, multimedia presentation, monologue speech, public speech communicative function of language.